

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Zorgboerderij De Klimop

Smilde

Toets kleinschalige jeugdhulp met verblijf

Gezond vertrouwen

Utrecht, juni 2019

Missie

Elk kind een veilig thuis en een gezonde ontwikkeling

Zorgboerderij De Klimop

Smilde

Toets kleinschalige jeugdhulp met verblijf

Samenvatting

Voor gezinshuizen, zorgboerderijen en andere aanbieders die kleinschalige jeugdhulp met verblijf bieden, gebruikt de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) een op maat gesneden toezicht. Om te bepalen of een aanbieder verantwoorde jeugdhulp biedt, gebruikt de inspectie een selectie van 29 verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd.

In april 2019 deed de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd onderzoek bij Zorgboerderij De Klimop (hierna: De Klimop). Doel van het onderzoek was om te bepalen of De Klimop verantwoorde jeugdhulp biedt.

De Klimop is een zelfstandige kleinschalige zorgboerderij die staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 59469153. De eigenaresse is in 2008 gestart met het bieden van logeeropvang in haar zorgboerderij, gelegen aan het kanaal even buiten Smilde. Vanaf 2010 biedt De Klimop beschermde opvang aan jeugdigen en jongvolwassenen. De Klimop heeft plek voor maximaal vijf cliënten vanaf ongeveer zestien jaar.

De Klimop voldeed op het moment van het onderzoek aan 23 van de 29 verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf. Bij vijf verwachtingen formuleerde de inspectie een aandachtspunt. Bij het thema Cliëntenpositie voldeed De Klimop aan alle getoetste verwachtingen voor het bieden van verantwoorde jeugdhulp.

De inspectie verwacht dat De Klimop de benodigde verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet voor 20 juli 2019 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

Inmiddels heeft de aanbieder maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat het buitenterrein veilig is voor cliënten. Ook heeft de aanbieder de vrijwilliger in loondienst genomen zodat de verantwoordelijkheid voor de zorg aan cliënten geborgd is.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Bevindingen	6
2.1	Uitvoering hulpverlening	6
2.2	Veiligheid	7
2.3	Leefklimaat	7
2.4	Clëntenpositie	8
2.5	Organisatie	8
3	Vervolg	10
	Bijlage - Verantwoording	11

1 Inleiding

In april 2019 deed de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) onderzoek bij Zorgboerderij De Klimop (hierna: De Klimop). Doel van het onderzoek was om te bepalen of De Klimop verantwoorde jeugdhulp biedt.

Beschrijving Zorgboerderij De Klimop

De Klimop is een zelfstandige kleinschalige zorgboerderij die staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 59469153. De eigenaresse is in 2008 gestart met het bieden van logeeropvang in haar zorgboerderij, gelegen aan het kanaal even buiten Smilde. Vanaf 2010 biedt De Klimop beschermde opvang aan jeugdigen en jongvolwassenen. Op termijn wil de aanbieder haar dienstverlening uitbreiden met het bieden van dagbesteding en zelfstandigheidstraining.

De Klimop heeft plek voor maximaal vijf cliënten vanaf ongeveer zestien jaar. Ten tijde van het toezicht waren er echter tijdelijk zes bewoners omdat er vertraging was opgetreden in de uitplaatsing van een cliënt. Drie cliënten ontvingen zorg op basis van de Jeugdwet, twee op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz) en één op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Jeugdwetcliënten verblijven op vrijwillige basis bij de aanbieder. Er is geen sprake van kindbeschermingsmaatregelen.

Naast de eigenaresse heeft De Klimop drie begeleiders in dienst waarvan er één een zorggerelateerde hbo-opleiding heeft en twee een zorggerelateerde mbo-opleiding. De hbo-opgeleide medewerker is aangemeld voor registratie in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ), één van de andere medewerkers volgt een EVC-traject in het kader van haar SKJ-registratie. De eigenaresse heeft ook een hbo-opleiding in de zorg gevolgd en heeft relevante werkervaring in de jeugdhulp. Zij is in het bezit van een SKJ-registratie. Verder werkt er gemiddeld één dag in de week een vrijwilliger als begeleider en biedt de aanbieder structureel een stageplek aan een mbo-student Maatschappelijke Zorg.

De Klimop is aangesloten bij de belangenorganisatie voor zorgboeren, Stichting Bezinn, die ondersteunende diensten levert als inkoop, advies en administratie. De eigenaresse van De Klimop bezoekt viermaal per jaar een intervisiebijeenkomst van zorgboeren die door Vereniging Bezinn aan elkaar zijn gekoppeld. Voor inhoudelijke ondersteuning kan de aanbieder de instellingen consulteren waar enkele cliënten van De Klimop in behandeling zijn. De Klimop beschikt over het kwaliteitskeurmerk 'Kwaliteit laat je zien' van de Federatie Landbouw en Zorg.

Toetsingskader

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. Het toetsingskader bestaat uit vijf thema's: Uitvoering hulp, Veiligheid, Leefklimaat, Cliëntenpositie en Bestuurlijke organisatie. Elk thema is uitgewerkt in een aantal verwachtingen. Voor Jeugdhulp met verblijf is een set met 29 kernverwachtingen geselecteerd. Het toetsingskader is te vinden op: <http://toetsingskadervhj.nl>.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten, zoals de inspectie deze heeft aangetroffen op het moment van het toezicht, gepresenteerd aan de hand van de vijf thema's uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf: uitvoering hulpverlening, veiligheid, leefklimaat, cliëntenpositie en organisatie. Per verwachting geeft de inspectie een oordeel. Als de verwachting als onvoldoende is beoordeeld geeft de inspectie een toelichting. Wanneer het oordeel voldoende is maar de inspectie op grond van de bevindingen van mening is dat er reden is voor verbetering, benoemt de inspectie een aandachtspunt.

V	Voldoende
O	Onvoldoende
NB	Niet beoordeeld

2.1 Uitvoering hulpverlening

	Verwachting	Oordeel
1.1.1	Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkeltaken en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.	V
1.1.2	Professionals bieden hulp die aansluit bij de achtergrond, eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdigen, hun ouders en hun netwerk.	V
1.2.1	Professionals werken volgens de richtlijnen van de beroepsgroep.	O
	<i>Toelichting:</i> De aanbieder werkt volgens protocollen die deels door henzelf en deels door de Federatie Landbouw en Zorg zijn opgesteld. De protocollen zijn echter nog onvoldoende geïmplementeerd en niet altijd toereikend gelet op de problematiek van de cliënten die bij de zorgaanbieder verblijven. Zo is er te weinig aandacht voor bijvoorbeeld de seksuele ontwikkeling en risico's op grensoverschrijdend gedrag en agressie. Tevens is de zorgaanbieder niet bekend met de richtlijnen binnen de jeugdhulp zoals deze door het NJI zijn opgesteld.	
1.2.2	Professionals werken doelgericht en planmatig.	V
	<i>Aandachtspunt:</i> De doelen in de zorgplannen die door de inspectie zijn ingezien zijn onvoldoende SMART geformuleerd. Zo is niet altijd duidelijk welke termijnen er aan de doelen zijn gekoppeld, wanneer doelen behaald zijn en wie wat doet om de doelen te bereiken.	
1.3.1	Professionals werken met een plan dat door of in overleg met jeugdigen en hun ouders is opgesteld.	V

	Verwachting	Oordeel
1.3.3	Professionals bejegenen jeugdigen en hun ouders met respect en nemen hen serieus bij de uitvoering van de hulp.	V
1.3.4	Professionals zorgen ervoor dat de jeugdigen contact kunnen (onder)houden met hun ouders en hun netwerk.	V
1.4.1	Professionals stemmen het plan af met de plannen van overige betrokken instanties.	V

2.2 Veiligheid

	Verwachting	Oordeel
2.1.1	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.	V
2.1.2	Professionals schatten de veiligheidsrisico's van de jeugdigen systematisch in.	O
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>De aanbieder beschikt niet over een inschatting en beoordeling van de veiligheidsrisico's van de cliënten bij aanvang van de hulp, tussentijds en bij veranderende omstandigheden. De aanbieder gebruikt geen gestandaardiseerd risicotaxatie-instrument of een systematische werkwijze om veiligheidsrisico's in te schatten. Ook betreft de aanbieder in onvoldoende mate gedragswetenschappelijke expertise bij het inschatten van veiligheidsrisico's.</p>	
2.1.3	Professionals beoordelen de veiligheidsrisico's in multidisciplinair verband.	V
2.2.1	Professionals bepalen mede op basis van de veiligheidsrisico's de in te zetten hulp.	O
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Veiligheidsrisico's worden niet systematisch ingeschat waardoor in het zorgplan onvoldoende naar voren komt welke passende hulp wordt geboden in relatie tot het voorkomen, opheffen of beperken van (mogelijke) risico's.</p>	
2.2.2	Professionals bewaken de gemaakte afspraken over het beperken van de veiligheidsrisico's.	V
2.2.3	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.	V

2.3 Leefklimaat

	Verwachting	Oordeel
3.1.1	De leefomgeving is schoon, passend en veilig.	O
	<p><i>Toelichting:</i></p> <p>Het buitenterrein en de leefruimtes maken een rommelige en matig verzorgde indruk. Achter op het erf liggen de fundamenten van een voormalige stal die provisorisch zijn</p>	

	Verwachting	Oordeel
	afgezet met lint en gaas. De voormalige met water gevulde mestgreppel en mestput zijn onveilig en niet passend bij het karakter van een zorgboerderij. De aanbieder is gevraagd dit op korte termijn af te dekken of te verwijderen.	
3.2.1	Het leefklimaat past bij de leeftijd en de ontwikkelingsfase van de jeugdigen.	V
3.2.2	De dagelijkse routine en de huisregels dragen bij aan de ontwikkeling van de jeugdigen.	V
	<i>Aandachtspunt:</i> De aanbieder heeft een zeer uitgebreid huisreglement. De inspectie verwacht dat het reglement, in samenspraak met de jeugdigen, aangepast en ingekort wordt. Uitgangspunt hierbij dient te zijn dat de huisregels positief zijn geformuleerd in voor de jeugdigen begrijpelijke taal en meer gericht zijn op de ontwikkeling van de jeugdigen.	
3.2.3	Jeugdigen leiden een voor hen zo gewoon mogelijk leven, inclusief onderwijs en vrijetijdsbesteding.	V
3.3.2	Professionals hebben tijd en aandacht voor de jeugdigen.	V
3.3.5	Professionals respecteren de privacy van de jeugdigen.	V

2.4 Cliëntenpositie

	Verwachting	Oordeel
4.1.1	De aanbieder onderneemt actie indien jeugdigen en/of hun ouders aangeven ontevreden te zijn over de geboden hulp.	V
4.1.2	Jeugdigen en hun ouders kunnen gebruikmaken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.	V
4.1.3	Jeugdigen en hun ouders kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.	V

2.5 Organisatie

	Verwachting	Oordeel
5.1.4	De aanbieder registreert en analyseert incidenten en voert naar aanleiding van de analyse verbeteringen door.	O
	<i>Aandachtspunt:</i> De systematiek waarmee de aanbieder incidenten en ongevallen registreert is omslachtig. Zo zijn er aparte afspraken over het vastleggen van (bijna) ongevallen en andersoortige incidenten. Uit de summiere protocollen wordt niet duidelijk hoe medewerkers hiermee in de praktijk om dienen te gaan en wat er vervolgens met de ingevulde formulieren gebeurt. Verder heeft de aanbieder onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de geregistreerde incidenten structureel worden geanalyseerd, waardoor patronen kunnen worden ontdekt en (organisatiebrede) verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.	

	Verwachting	Oordeel
5.2.1	De aanbieder werkt met geregistreeerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreeerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van hulp of noodzakelijk is voor de kwaliteit.	V
5.2.2	De aanbieder zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.	O
	<i>Toelichting:</i> Tijdens het toezicht constateerde de inspectie dat de begeleider die op vrijwillige basis werkzaam is bij de aanbieder zelfstandig (slaap)diensten draait. De inspectie is van mening dat de verantwoordelijkheid voor de zorg aan cliënten in de nacht niet kan worden overgelaten aan een vrijwilliger, ook al beschikt deze over een afgeronde zorgopleiding op mbo-niveau 3.	
5.2.3	De aanbieder biedt professionals de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.	V
	<i>Aandachtspunt:</i> De aanbieder dient medewerkers op structurele basis de mogelijkheid te bieden tot intervisie. Nu vindt intervisie te sporadisch plaats, eigenlijk alleen als daarvoor voldoende tijd is tijdens het teamoverleg.	
5.3.1	De aanbieder beschikt over de Verklaring Omtrent Gedrag van personen die structureel contact hebben met jeugdigen of hun ouders.	V
	<i>Aandachtspunt:</i> Tijdens het toezicht trof de inspectie twee verklaringen omtrent het gedrag aan die korte tijd na indiensttreding waren afgegeven, terwijl deze personen beroepsmatig of anders dan incidenteel contact hadden, of konden hebben, met de cliënten van de zorgaanbieder. De aanbieder dient echter op het moment van indiensttreding in het bezit te zijn van een verklaring omtrent het gedrag. De inspectie verwacht dat de aanbieder zijn werkwijze hierop aanpast.	
5.3.2	De aanbieder heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.	V

3 Vervolg

Zorgboerderij De Klimop voldeed op het moment van het onderzoek aan 23 van de 29 verwachtingen uit het toetsingskader Jeugdhulp met verblijf. Bij vijf verwachtingen formuleerde de inspectie een aandachtspunt. Bij het thema Cliëntenpositie voldeed De Klimop aan alle getoetste verwachtingen voor het bieden van verantwoorde jeugdhulp.

De inspectie verwacht dat De Klimop de benodigde verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet voor 20 juli 2019 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

Inmiddels heeft de aanbieder maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat het buitenterrein veilig is voor cliënten. Ook heeft de aanbieder de vrijwilliger in loondienst genomen zodat de verantwoordelijkheid voor de zorg aan cliënten in de nacht geborgd is.

Bijlage - Verantwoording

De inspectie voerde het toezicht bij Zorgboerderij De Klimop uit op 29 april 2019. Het toezicht bestond uit de volgende onderdelen:

- Gesprek met de eigenaresse.
- Rondleiding door een jeugdige en observatie.
- Dossieronderzoek.
- Analyse beleidsdocumenten.

www.igj.nl